

SLU Viltskadecenter
2024-04-15

Sveriges länsstyrelser

Viltskadecenters rekommendationer för bidrag och ersättning i samband med skador på gröda 2023

På uppdrag av Naturvårdsverket lämnar SLU Viltskadecenter följande rekommendationer beträffande bidrag och ersättningar för fågelskador på gröda enligt 11 § viltskadeförordningen (2001:724) och Naturvårdsverkets föreskrifter om bidrag och ersättningar för viltskador (NFS 2018:5).

Rekommendationerna följer föreskrifternas utformning och ska läsas tillsammans med föreskrifterna.

Alla bidrags- och ersättningsnivåer anges exklusive moms. beloppen justeras utifrån förhöjt prisbasbelopp en gång om året.

Bidrag till skadeförebyggande åtgärder

Skrämsel och barriärer

Bidrag kan lämnas med max 100 % för de flesta av nedanstående åtgärder av typerna 1–7 i listan nedan. Bidrag till åtgärder som ljudskrämmor, laser och drönare (8–10) bör om möjligt samordnas inom större områden med hjälp av en skrämselkonsulent. Om så inte är möjligt bör bidrag enbart lämnas till max 50 % av inköpskostnaden. Dessa produkter är väsentligt dyrare än övriga i listan, medan skrämsleffekten är ungefär densamma för samtliga metoder.

1. Skrämmande figurer (till exempel människosilhuetter i plywood eller filttyg)
2. Vimplar, flaggor och lapptyg
3. Drakar
4. Gasolkanoner, knallskott och pyroteknik
5. Fågelskrämma ”Hulken” eller motsvarande
6. Reflekterande skrämmor (till exempel reflekterande plastband, vindsnurror, spegelpyramider)
7. Barriärer (till exempel ”gåsstängsel” och vattenhinder)
8. Ljudskrämmor (som ”Field guard” och ”BirdAlert” eller motsvarande)
9. Laser
10. Drönare

Bidrag kan även lämnas till inköp av andra objekt och fabrikat än ovanstående om Viltskadecenter bedömer att de har motsvarande skadeförebyggande egenskaper.

Länsstyrelserna bör även själva köpa in skrämseleutrustning som kan administreras av deras personal eller särskilda skrämselekon konsulenter. Utrustningen placeras ut på skadedrabbade fält eller lånas ut till lantbrukare som förbinder sig att sköta om och återlämna den.

Bidrag lämnas inte till resor eller egen arbetstid för enskilda lantbrukare i samband med skrämseleinsatser.

Material kopplat till skydds jakt (som bulvaner och kamouflagenät) bör i första hand finnas för utlåning hos Jägareförbundet och i andra hand hos länsstyrelsen.

Ersättningar för skador

Ersättningar för direkta kostnader

Länsstyrelsen får lämna ersättning upp till 100 % för direkta kostnader för skador på gröda.

Värdet på skadad gröda kan i de flesta fall inte bestämmas i direkt samband med besiktningstillfället. Det beräknas oftast efter skörd, då slutpriserna har satts.

Vid besiktningstillfället fastställs vilken art/vilka arter som orsakat skadan och omfattningen i hektar. Strax innan skörd alternativt vid tröskning görs en slutbedömning av skördebortfallet per hektar samt värdering. Priser erhålls från uppköpare (till exempel Lantmännen).

Framtagande av aktuellt marknadspris för olika grödor

Samma gröda kan variera mycket i pris beroende på regionala skillnader i årsmån och andra förutsättningar som råder hos enskilda lantbrukare. Priserna kan även variera med globala omvärldsfaktorer mellan enskilda år eller längre perioder.

Nedan följer några sätt att få fram så korrekta priser som möjligt.

Pool 1-pris

Spannmål, raps och majs odlas oftast inte på kontrakt. Kontakta Lantmännen för orientering om rådande prisuppgifter.

A conto-pris

Lantbrukarna uppger ibland a contopriser, men vet inte vad de kommer att landa på. Lantmännen sätter a conto-pris till lantbrukarna i augusti. Slutpriset sätts i november. Det är svårt att få information om priser på odlad gröda under säsongen. Kontakta Lantmännen, Svenska Foder eller andra uppköpare och fråga efter priserna i slutet av året.

Kontraktsodling

Information om kontrakterade priser på ärtor, bönor, potatis och vall finns på lantbrukarnas avtal inför odlingssäsongen.

Ensilage, hö, slåttervall och liknande

Storbal ersätts med max 925 kr/bal. Summan inkluderar merarbete.

För slåttervall erhålls aktuella priser via rådgivare hos Hushållningssällskapet eller husdjursföreningar, till exempel Växa.

Inlösning av skadade fält

Fält som drabbats av skador kan lösas in med viltskademedel för att fåglarna ska få gå kvar och därmed avlasta andra oskördade fält.

Stöd för kostnader i samband med viltskada (34 §)

Ersättning får lämnas med upp till 100 % för kostnader, inbegripet arbetstid, för:

- Merarbete för sortering av skadad gröda.
- Omsådd av skadad gröda.

Arbete ersätts med 465 kr/timme.

Ta reda på (fråga) vad lantbrukaren betalat för utsädet.

Det ingår inte i besiktningspersonernas uppdrag att göra bedömningar kring omsådd. Lantbrukaren avgör om samma eller alternativ gröda ska sås om. Majs är nästan alltid värt att så om. Om det går dåligt bör lantbrukaren prova någon annan gröda.

Ändringslogg 2024

2024-04-15: Uppdatering av priser (utifrån beräkningar i VSC:s ”PM rekommenderad ersättning knyts till prisbasbeloppet”).

Förtydligande av rekommendation för bidrag till laser och andra dyrare åtgärder.